Dobrý pastýř

Původ materiálu
Marta Židková
Pořadí v lekci
50

Téma

Ježíš jako pastýř stojí v čele svého lidu, má o své ovečky zájem a péči, chrání je i hledá. Jeho lásku a péči nezastaví ani smrt. On neuteče a neopustí své věrné. Lze se k němu připojit a jít s ním na jeho cestě. On ukazuje směr. Kdo jde za ním, dveřmi, které on do života otevírá, ten bude žít život naplněný a bohatý. Jeho otevřené přijetí se týká všech, daleko přes hranice našich vlastních lidských představ.

Cíle

- Děti budou utvrzeny v tom, že Ježíš je chce a bude chránit. Má je rád a každý zvlášť je pro něj důležitý.
- Naděje a láska nepatří jen nám. Boží stádo tvoří pestrá směs názorů, zvyků, tradic. A tato pestrost pro nás může být velmi inspirativní a nadějná.

Pro učitele

Inspirativní starozákonní texty: Ž 23; Ž 95,7; Iz 43,1–7

Poznámky k příběhu

- *Perikopa* — oddíl připadá na neděli nesoucí název podle Ž 33,5 Misericordias Domini tj. milosrdenství Páně; pojem milosrdenství v sobě nese smilování, slitování, soucit s člověkem v nouzi, s někým potřebným či bezmocným. Je to sdílení s tím, kdo je bez lásky, vyloučený z většinového společenství, beznadějný, osamocený; perikopou je toto Hospodinovo milosrdenství propojeno s Ježíšovými slovy: Já jsem dobrý pastýř. Ježíš jako pastýř, o kterém se ve Starém zákoně tolik mluví. Pastýř — očekávaný Mesiáš, plný milosrdenství a lásky. Do lidské mizérie přichází misericordias, milosrdenství.
- *Ovčinec* — místo, které v noci ovce chrání; prostor obehnaný zdí; v bezpečí jsou tu shromážděny ovce z více stád.

- *Pastýř* — má za ovce zodpovědnost; ovce mu patří, nebo mu jsou svěřeny; pastýř si v noci lehal do otvoru v ohradě a chránil tak ovce vlastním tělem.
- *Zloděj a lupič* — tvrdá realita, zloději a lupiči raději obětovali člověka, než aby se sami něčeho vzdali a ustoupili; život není selanka a Bible nám ho na růžovo nemaluje; ve světě je řada nebezpečí, vstupují do našich životů situace, lidé a momenty, které nás trápí, skličují, bolí nás.
- *Znají jeho hlas* — ovce poznají hlas svého pastýře; čekají na něj, za cizím hlasem nepůjdou.
- *Dveře* — být dveřmi znamená nechat vejít i vyjít; cestu dovnitř i ven; otevřené dveře nás spojují se světem venku, znamenají přijetí i svobodu; zavřené dveře znamenají ochranu a jistotu, brání nás před zloději a násilníky; mohly by bránit ve vstupu — ale ne, pokud je těmi dveřmi Ježíš; Ježíš nikoho předem nekádruje a nevylučuje; Ježíš nechá procházet i ty, od kterých se my odvracíme, kterým dveře zabuchujeme a neotvíráme.
- *Vlk* — symbol zla, toho, co vtrhne do života a vše ničí, dusí, vysává energii, radost a naději; Ježíš bojuje se zlým v nás i kolem nás; smysl Ježíšovy cesty je boj se zlem nevzdat a neutíkat před ním; Boží Syn přemůže to zlé a děsivé, co mělo dosud v našich životech navrch.
- *Pastýř zná své ovce* — dobrý pastýř nebere své ovce jen jako majetek a něco, co ho slepě následuje; má své ovce rád; za žádných okolností je neopustí a je ochoten za ně položit život; jde o nejužší a hluboký vztah mezi pastýřem a těmi, kdo ho obklopují, následují, kdo se k němu uchylují.
- *Jiné ovce* — ti, co nejsou z Izraele; nově příchozí; jiní; nám neznámí a třeba i námi nevítaní; pastýř Ježíš přišel bojovat se zlým i kvůli nim a i je chce mít ve své blízkosti.

Úskalí

Nesklouznout k pranýřování zlodějů, lupičů a zlých pastýřů. To zlé kolem nás a v nás přišla přemoci Boží láska. Zlo z našich životů nezmizelo, čelit budeme muset během životů ledasčemu. Důležité je, kdo nás doprovází, podepírá a povzbuzuje.

Jiné, další ovce, které musí pastýř přivést do tohoto stáda — pozor na představy námi ověřené církve jako toho jediného pravého místa, kam se mají všichni shromáždit — a jinde je to špatné…. Jde o jedinečnost pastýře, jeho lásku a pospolitost stáda — ne o konkrétní ovčinec.

Odkazy

Pokorný, Petr — Heckel, Ulrich: *Úvod do Nového zákona. Přehled literatury a teologie.* Praha: Vyšehrad, 2013.

Gastaldiová, Silvia — Musattiová, Claire: *Lidé Bible. Život a zvyky.* Praha: Kalich, 2011.

Küng, Hans: *Ježíš.* Praha: Barrister & Principal, 2013.

Cesta Božího lidu. Nový Zákon. Praha: Kalich, 1993.

http://www.kanan.cz/4velikonoceb.htm — obrázky, kvízy, inspirace

---

Pro děti

Pro předškolní děti

Můžete v kroužku začít rozhovorem o ovečkách. Jaké jsou, jak vypadají, co potřebují. Pokud budete mít připravenou třeba jednoduchou papírovou šablonu ovce, děti si ji v krátkém čase můžou „dotvořit“. A pojmenovat. Měla by to být jejich ovečka.

Viděl někdo z vás ovečku? Co potřebuje? Vodu, trávu, seno, stříhat vlnu, zastřihovat paznehty… Potřebuje ale také chránit. Aby ji nezakousl a nepotrhal vlk nebo medvěd. Potřebuje pastýře. Dobrý pastýř ovečky chrání před nebezpečím, vodí je na dobré pastviny, pečuje o ně, když onemocní, hledá zatoulanou a zraněnou ošetří.

Ježíš o sobě mluvil jako o pastýři. „Já jsem dobrý pastýř.“ Být pastýřem v té době nebylo nic jednoduchého a snadného. Byla to tvrdá a taky nebezpečná práce. Na ovce útočili vlci, kradli je zloději. Opravdu dobrý pastýř měl hrozně moc práce a starostí a taky musel mít hodně odvahy. Hlídat a bránit své ovečky, ať se děje, co se děje. Neutekl před medvědem ani vlkem. Nestaral se jen sám o sebe a svůj život, ale vždycky měl v péči hlavně ovečky.

Pán Ježíš řekl, že je náš dobrý pastýř. Chce se o nás starat a stará se. Pečuje o nás. Má nás rád. Každého z nás zná jménem. O každého se zajímá.

A také každého z nás zve, abychom šli za ním. Máme a můžeme se učit, co nám říkal a říká. A pokoušet se dělat to, co si on přeje. Jít s ním. Protože Ježíš nás nikdy nezavede někam na kraj skály nebo prudké strže. S ním je člověk v bezpečí. On nás chrání a bojuje se vším, co nás ohrožuje.

Dobrý pastýř Ježíš nechce, aby se nějaká ovečka ztratila, zabloudila. Ježíš myslí na nepředstavitelné množství lidí. I na ty, na které si my ani nevzpomeneme, nevšímáme si jich. Nebo je nemáme ani rádi. Dobrý pastýř Ježíš položil svůj život za všechny. Vybojoval velký zápas a porazil všechno zlé, co chtělo mít v našem životě hlavní slovo a moc.

Aktivity

Vyrábějte ovečky — z vlny, ovčího rouna, vaty. Každé dítko si svou ovečku může umístit do společného ovčince nebo kolem pastýře. Dejte dětem zažít i vizuálně a prostorově blízkost s pastýřem. Patří k němu — každé z nich. Je možné i vytvořit louku a ovečky nechat pohybovat se. U pastýře je bezpečno. Ovčinec jednoduše vyrobíte z krabice. Vyřízněte dveře a ovečky schovejte dovnitř. Pastýř Ježíš nikoho zlého přes dveře nevpustí a všechny své ovečky chrání.

Můžete si na ovečky v ovčinci zahrát. Pastýř je volá, ony ho slyší, znají, jdou za ním.

Pro mladší děti

Je možné si připravit směs věcí, které děti potřebují k životu (botu, šálu, tričko, něco k jídlu, peřinu, peníz, knížku, plyšáka…). Můžete si třeba povídat o tom, co všechno k životu potřebujeme, koho potřebujeme, kdo nám věci kupuje, kdo se o nás stará, kdo myslí na to, aby nám nic nechybělo…

Potřebujeme, aby se o nás někdo staral. A měl nás rád. A pomáhal nám. A byl s námi, když jsme smutní, i když jsme veselí… Je krásné, když máme kolem sebe lidi, kteří nás mají rádi a záleží jim na nás. A nejen to! Chodíme do kostela, do sboru, na bohoslužby, do nedělky. Patříme do ještě větší rodiny, než jen se kterou bydlíme doma. Patříme do rodiny Boží. Všichni patříme k Ježíši. On o to moc stojí. Má nás rád a taky o tom mockrát mluvil.

Teď by se hodil obrázek pastýře a ovečky. (Na internetu je jich spousta, ale třeba i ve zpěvníku BTS je krásný pastýř od pana Rady.) V Bibli se mluví hodně o pastýřích, o ovečkách, o ovčincích. Mluví se tam o pastýřích hodných i zlých. I o takových, kteří klidně ovce opustili a utekli. Nechtěli riskovat, že by se jim samotným něco stalo. Hospodin je jiný pastýř. Má své ovečky rád. A nejenom to. V Bibli se mluví o tom, že Pán Bůh pošle na tento svět svého zachránce, Mesiáše. A on bude hodný, laskavý pastýř, který pase své stádo, beránky shromažďuje, v náručí je nosí, březí ovečky šetrně vede (Iz 40,11).

Věříme, že tímto Mesiášem, tímto očekávaným pastýřem je Ježíš. Sám o sobě řekl, že je dobrý pastýř. Náš dobrý pastýř. Přišel sem za námi, aby nás chránil od vlků, medvědů a zlodějů. Od toho zlého, s čím se v životě potkáváme. Ježíš přišel chránit ovečky, které něco ohrožuje. Přišel být blízko těm, kterým někdo jiný ublížil. Přišel objímat a utěšovat smutné, opuštěné, osamělé. Když kdysi dávno tenkrát říkal svým učedníkům, že je dobrým pastýřem, který za ovce položí život, nerozuměli tomu. Jak, položit život? Umřít? Co by to bylo za Mesiáše? Jak to Ježíš myslí? Po velikonocích pochopili. Ježíš umřel a vstal z mrtvých pro každého z nás. Vším, co ho potkalo, prošel kvůli nám, kvůli každé jednotlivé ovečce, kvůli tobě. Všechny nás zná jménem. Každého z nás má rád. A moc si přeje, abychom byli jemu blízko, učili se od něj, následovali ho. Protože on ví, že u něj je nám nejblíže. Kdo půjde životem tak, jak mu to Ježíš ukazuje, radí, jak ho vede, ten nezabloudí, neztratí se, nespadne do nějaké hlubiny, kde by byl nešťastný

a ztracený. Dokonce o sobě mluvil jako o dveřích. Dost originální. Kdo půjde přes Ježíše, ten bude zachráněný. Kdo svůj život svěří jemu, jeho vedení, ten bude mít dostatek. Dost potravy, dost naděje. Dost lásky.

V tom příběhu o dobrém pastýři je ale ještě jedna krásná myšlenka. Ježíš říkal: „Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř.“ To jsou slova o veliké lásce a naději. Ježíš myslí i na ty, na které my si třeba ani nevzpomeneme. Ani nás třeba nenapadne, že by mohli být s námi. On má srdce veliké a hledá každého, aby mu byl blízko. Zkusme si to představit: V Božím královském ovčinci bude asi zajímavá a pestrá společnost. Pán Ježíš nás k sobě zve všechny, bez rozdílu. V jeho blízkosti se můžeme těšit a radovat. Učit se od něj a pokoušet se pochopit, o co mu šlo, co je pro Ježíše důležité, na čem mu záleží. Když se ho budeme držet, neztratíme se. Je to pro nás velké poučení, ale i potěšení.

Pro starší děti

Se staršími dětmi je možné rozpracovat postavu pastýře — co on je vlastně zač? Co jemu hrozí? Co riskuje? Když se dává všanc ohrožujícím vlivům? Ježíš jako pastýř jde v čele stáda. Neschovává se. Neutíká. Neuhnul před bolestí, trápením, odsouzením, smrtí. Chránil své ovce a bojoval za ně. On je dobrý pastýř, který za své ovce život položil. A vede je/nás nově dál. Každého zná. Zná nás jménem. Volá na nás. Má nás rád.

A shromažďuje ovce i z jiných míst, z jiných ovčinců. Z toho se máme hodně co učit. Nejsme „pupek světa“ ani víry. My jsme přizvaní. Být součástí stáda.

Ježíš mluvil i o tom, že je dveřmi pro ovce. Zkusme si představit, že se podíváme na svět otevřenými „ježíšovskými“ dveřmi. Podívat se kolem sebe jako Ježíš. Na lidi kolem, jeden na druhého. Za všechny, koho kolem sebe vidíme, za každého z nás se Ježíš obětoval. Mně odpustil. Tobě odpustil. I jemu odpustil. I tomu, do koho bychom to fakt neřekli. Ježíš umí odpustit. A napravovat vztahy. A smiřovat. On dokáže propojovat ty, kdo spolu dřív nemluvili, neměli se rádi. On dokáže dávat dohromady lidi s rozdílnými názory, s různou barvou pleti. Propojuje lidi z různých rodin, států, náboženství, z různých konců světa a situací a tradicí, z různých koutů světa. Tento pastýř kolem sebe shromažďuje veliké stádo. S láskou a péčí se o nás stará. Zve další a další. Přijímá a opečovává.

Tento pastýř Ježíš za nás umřel na Golgotě, aby přemohl smrt a dal našim životům nový náboj, smysl, směr a naději.

A je to krásná naděje, že v Božím království tu pestrost a velikost Boží lásky k nám lidem naplno uvidíme a pochopíme.

Aktivity

Zkuste zvážit, zda není vhodná příležitost zapříst s dětmi rozhovor nad nepříjemnými tématy: Kdo nám není sympatický? Koho nemáme rádi? S kým se těžko sneseme? Případně: Čím se odlišujeme? Kde a v čem si „nesedíme“? Tradice, náboženství, zvyky… Je možné hledat společnou „řeč“? Jak k sobě nacházet cestu? Pocity a situace, které děti znají, jsou důvěrně známy i dospělým. Děti může povzbudit, že i dospělí musí nově naslouchat, učit se, odpouštět, prosit o sílu, hledat…

Přesah

Ježíšova cesta a práce a poslání neskončila ani na kříži, ani v hrobě, ani v neděli ráno. On v našich životech chce mít jasně dané místo, vliv a prostor. A naše životy ovlivňovat, měnit, naplňovat.

Liturgie

Písně

Svítá: 387 — *Přímluvný zpěv*; 278 — *Přijď již, přijď, Duchu Stvořiteli*; 210 — *Někdo mě vede za ruku*; 301 — *Slyš nás, ó Pane*; 240 — *Ovečko ztracená*; 178 — *Má modlitba*; 198 — *Ovečky*

Haleluja Amen: 95 — *Ježíši Kriste, pastýři náš* (BTS 35); 15 — *Pane Bože náš* (BTS 15); 144 — *Nám pomoz, Pane milý* (BTS 36);

Biblické texty k zapamatování

On je náš Bůh, my lid, jejž on pase, ovce, jež vodí svou rukou. (Ž 95,7)

Já jsem dobrý pastýř. A svůj život dávám za ovce. (J 10,14.15)

Modlitba

Pane Bože, děkujeme, že se o nás staráš. Myslíš na nás. Máš nás rád a neopouštíš nás. Hodně nám to pomáhá, hlavně když se trápíme a potřebujeme pochopení. Víme, že ty myslíš i na ty, kdo jsou úplně sami, nikdo jim nerozumí. Jsi s těmi, které nikdo nemá rád. Moc se modlíme i za ně. Aby uslyšeli tvůj hlas, aby se ti naučili důvěřovat a aby poznali sílu a pomoc, kterou můžou u tebe najít. Amen.

Cílová skupina
Školní
Předškolní

Katechetické cykly

Církevní rok

Téma

Velikonoce

Biblický odkaz (kat)

Jan 10,1–18